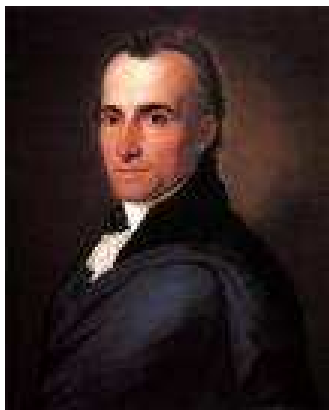

KAZINCZY FERENC ÉS KORA
JUBILEUMI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA
(DEBRECEN, 2009. OKTÓBER 15–17.)

MEGHÍVÓ

A Balassi Intézet Nemzeti Évfordulók Titkársága,
a DE–MTA Klasszikus Magyar Irodalmi Textológiai Kutatócsoport,
a MTA Irodalomtudományi Intézete
és a Debreceni Egyetem Magyar Irodalom- és Kultúratudományi
Intézete

tisztelettel meghívja Önt
Kazinczy Ferenc születésének 250. évfordulóján megrendezésre
kerülő

Kazinczy Ferenc és kora

című
jubileumi tudományos konferenciára
és emlékünnepekre

Ideje:
2009. október 15–17.

Helye:
a Debreceni Egyetem főépülete
4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

A rendezvényt támogatta:
Balassi Intézet Nemzeti Évfordulók Titkársága
Debreceni Egyetem
MTA Támogatott Kutatóhelyek Irodája

*Isteni bája a szép Hellasnak, római nagyság,
Francia csín, és német erő, s heve Hesperianak,
És lengyel lágyság! titeket szép nyelvem irigyel.
S ti neki semmit nem irigyeltek? Nyelve Homernak,
S Virgilnek, ha találtok-e mást Európa határin,
Mely szent lantotokat így híven zengve követné?
Dörg ő s nem csikorog; fut ha kell, mint férfi fut a cél
Nem tört pályáján: de szaladva, szökölve, sikamva.
Lángol kéble, ajakán mély bánat leble sohajtoz,
S mint te, olasz s lengyel, hévvel nyögdeli szerelmét. -
Hull a lánc, közelít az idő, s mi közöttetek állunk,
(Kazinczy Ferenc: A mi nyelvünk)*

2009. október 15. csütörtök
10.00–13.00 Megnyitó

10. 00–11.00, Debreceni Egyetem, III. emeleti kerengő:
Kiállítás-megnyitó, könyvbemutató, sajtótájékoztató
az Irodalmi Szalonban

11.00–13.00, Debreceni Egyetem, Aula:
Plenáris ülés

Köszöntők:

Fésüs László, a Debreceni Tudományegyetem rektora

Pálinkás József, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke

Manherz Károly, az Oktatási és Kulturális Minisztérium szakállamtitkára

Előadások:

Bíró Ferenc (Eötvös Loránd Tudományegyetem): *Nyelv, nemzet, irodalom*
Kazinczy tevékenységében

Gergely András (Eötvös Loránd Tudományegyetem): *Kazinczy a történelemben*

Király Erzsébet (Magyar Nemzeti Galéria): *„Silány originál vagy mesteri kópia?” Kazinczy és a művészi utánpótlás elve*

2009. október 15., csütörtök
14.00–18.00 Nyelvújítás, irodalom, fordítás

14.00–17.00: szekcióülések

I. szekció

szekcióvezető: Onder Csaba

helye: Magyar Nyelvtudományi Intézet Könyvtára

– DE, Főépület, 340/1

Ajkay Alinka (Pázmány Péter Katolikus Egyetem): *Dessewffy József és a Tübingai pályamű*

Hites Sándor (MTA Irodalomtudományi Intézet): *„Herder hamis Próféta” Kazinczy és a magyar nyelv jövője/halála*

Nyiri Péter (Magyar Nyelv Múzeuma, Széphalom): *„A magyar szó, ha rossz is, jobb mint az idegen.” A (német) nyelvi purizmus és a magyar nyelvújítás*

Vita. Szünet

Láncz Irén (Újvidéki Egyetem): *Szarvas Gáborék Kazinczy nyelvújításáról*

Molnár Csikós László (Újvidéki Egyetem): *A nyelvújítás utóélete*

Nyirkos István (Debreceni Egyetem): *Kazinczy szerepe a korabeli nyelvi norma formálásában*

II. szekció

szekcióvezető: Hász-Fehér Katalin

helye: Történelmi Intézet Könyvtára

– DE, Főépület, 316

Bence Erika (Újvidéki Egyetem): *Művészeteszmény és irodalomértés Kazinczy Ferenc Tövises és virágok című kötetében*

Szikszainé Nagy Irma (Debreceni Egyetem): *Kazinczy-epigrammák stílusszerkezete*

Porkoláb Tibor (Miskolci Egyetem): *„még Virágot sem igyekeztem soha proselytusommá tenni” (Kazinczy kánonformálási törekvéseiről)*

Vita. Szünet

Balogh Piroska (Eötvös Loránd Tudományegyetem): *De gustibus non est disputandum? Szerdahely- és Kazinczy-szövegek érintkezési és vitapontjai*
Fórizs Gergely (MTA Irodalomtudományi Intézet): „In das Schönerer”: Kazinczy idealizáció-felfogása

III. Szekció

szekcióvezető: Gyapay László

helye: Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet Könyvtára
– DE, Főépület, 303

Dávidházi Péter (MTA Irodalomtudományi Intézet): „*Mythologia Christianorum et Hebraeorum*”: Kazinczy Hübner-fordítása és a Jónás könyve

Szörényi László (MTA Irodalomtudományi Intézet): Kazinczy Sallustius-fordítása

Margócsy István (Eötvös Loránd Tudományegyetem): Kazinczy és Ossian

Vita. Szünet

Demeter Júlia (Eötvös Loránd Tudományegyetem): A *Molière-t* fordító Kazinczy

Czibula Katalin (Eötvös Loránd Tudományegyetem): Kazinczy kéziratos Lessing-drámafordításai

Kerekasztal-beszélgetés

17.00–18.00, XI. előadóterem

Vezetője: **Tolcsvai Nagy Gábor** (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

Tagjai: **Bíró Ferenc** (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

Gyapay László (Miskolci Egyetem)

Hász-Fehér Katalin (Szegedi Tudományegyetem)

Onder Csaba (Nyíregyházi Főiskola)

2009. október 15., 19.30
Színházi előadás
Auditorium Maximum

Dea Debrecen: Kazinczy és Csokonai
(Dokumentumszínház)

Irodalmi konzulens:
Borbély Szilárd

Rendezte:
Csikos Sándor

Előadják a Debreceni Csokonai Színház színészei.

2009. október 16., péntek
8.30–12.30 Társművészetek, medialitás,
életmód

8.30–11.30: szekcióülések

I. szekció

szekcióvezető: Kalla Zsuzsa

helye: Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet Könyvtára
– DE, Főépület, 303.

Gyapay László (Miskolci Egyetem): *A vizuális analógiák szerepe Kazinczy poétikájában*

Mezei Márta: *Képi paratextusok Kazinczynál*

Onder Csaba (Nyíregyházi Főiskola): *Egy paszkvillus anatómiája (Kazinczy Ferenc a Mondolat címlapján)*

Vita. Szünet

Bódi Katalin (Debreceni Egyetem): *Testábrázolás a XVIII. században (Kép és regény)*

Bodrogi Ferenc Máté (Debreceni Egyetem): *Íhletett elragadtatás – az esztétikai alaptapasztalatok egy közös eleme és annak működése Kazinczynál*

II. szekció

szekcióvezető: Kovács Ida

helye: Magyar Nyelvtudományi Intézet Könyvtára – DE, Főépület, 340/1

Granasztói Olga (Országos Széchényi Könyvtár): *„Most mindennek ánglus-kert kell.” Kazinczy Ferenc és az első angolkertek Magyarországon*

Keszeg Anna (Babeş-Bolyai Tudományegyetem): *„A’ ruha mint a’ nyelv, ’s a’ nyelv mint a’ ruha”. Viselet és divatos viselet Kazinczy Ferenc önéletrajzi szövegeiben és a Kazinczy levelezésben*

Mohácsi Ágnes (Medgyessy Ferenc Gimnázium, Debrecen): *A nyelv géniusza és a tánc*

Vita. Szünet

Devescovi Balázs (Eötvös Loránd Tudományegyetem): *Kazinczy Ferenc Gessner Idylliumi fordításának ökológiai olvasata*

Hermann Zoltán (Károli Gáspár Református Egyetem): *„Béjárom a sok kertet...” Kert-motívumok az Adolfban és a Bácsmegye két kiadásában*

Kerekasztal-beszélgetés
11.30–12.30, XI. előadóterem

Vezetője: **Szajbély Mihály** (Szegedi Tudományegyetem)

Tagjai: **Király Erzsébet** (Magyar Nemzeti Galéria)

Kalla Zsuzsa (Petőfi Irodalmi Múzeum)

Kovács Ida (Petőfi Irodalmi Múzeum)

Bemutakozik a Nyelvet öltünk! mozgó kiállítás
12.30–13.00, XI. előadóterem

Bemutatja:

Kalla Zsuzsa muzeológus

Rabec István muzeológus

Ebédszünet

2009. október 16., péntek
14.00–18.00 Politikum, nyilvánosság, identitás

14.00–17.00: szekcióülések

I. szekció

szekcióvezető: Szilágyi Márton

helye: Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet Könyvtára
– DE, Főépület, 303.

Penke Olga (Szegedi Tudományegyetem): *Kazinczy Ferenc és a Minden Gyűjtemény*

Tapodi Zsuzsanna Mónika (Sapientia - Erdélyi Magyar Tudományegyetem): *Kulturális- és nemzeteszemély XIX. század eleji szövegekben. (Kazinczy Ferenc Erdélyi levelek, Dinicu Golescu Utazásaim leírása és Gheorghe Asachi elbeszélései)*

Vita. Szünet

Czifra Mariann (Eötvös Loránd Tudományegyetem): *Mit ír a levélíró / mit mondanak a levelek?*

Biró Annamária (Babeş-Bolyai Tudományegyetem): *Kazinczy Ferenc esete a szászokkal*

II. szekció

szekcióvezető: Völgyesi Orsolya

helye: Történelmi Intézet Könyvtára
– DE, Főépület, 316

Barta János (Debreceni Egyetem): *A Kazinczy család birtokai Zemplén megyében a 18. század végén*

Dobszay Tamás (Eötvös Loránd Tudományegyetem): *A szabaduló Kazinczy*

Szalisznyó Lilla (Szegedi Tudományegyetem): *„Most kenyeret keresünk kapával és tollal...” Kazinczy Ferenc „gazdasági mindennapjai”*

Vita. Szünet

Soós István (MTA Történettudományi Intézet): *Kazinczy Ferenc hivatalos levelezése és iratai (1786–1791)*

Velkey Ferenc (Debreceni Egyetem): *A princeps juventutis Hungaricae szerepében. Kazinczynak és mértéktévesztéseinek hatása az ifjú Wesselényi Miklóstra*

Kerekasztal-beszélgetés
17.00–18.00, XI. előadóterem

Vezetője: **Szilágyi Márton** (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

Tagjai: **Gergely András** (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

Völgyesi Orsolya (MTA Irodalomtudományi Intézet)

A Debreceni Egyetem Rektorának fogadása
a konferencia résztvevői számára
19.30, Irodalmi Szalon (III. emeleti kerengő)

19.30–19.40: Nyitány

„Páris ítélete”

XVIII. századi táncjelenet
a Medgyessy Ferenc Gimnázium
táncmozgató növendékeinek előadásában

Koreográfus–rendező:
Poroszlai Éva

2009. október 17., szombat
8.30–12.30 Életrajz, kapcsolatok, kultusz

8.30–11.30: szekcióülések

I. szekció

szekcióvezető: Borbély Szilárd

helye: Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet Könyvtára
– DE, Főépület, 303.

Keisz Ágoston (Eötvös Loránd Tudományegyetem): *Ungvárnémeti Tóth László kapcsolatfelvétele Kazinczy Ferencsel*

Kovács Ida (Petőfi Irodalmi Múzeum) *Egy írói látogatás és előzményei. Kazinczy és Pálóczi Horváth Ádám barátságának kezdete*

Völgyesi Orsolya (MTA Irodalomtudományi Intézet): *Magánélet és politikum Kazinczy utolsó évtizedében*

Vita. Szünet

Hász-Fehér Katalin (Szegedi Tudományegyetem): *Kazinczy Ferenc és az Erdélyi Múzeum*

Madarász Imre (Debreceni Egyetem): *Kazinczy és Pellico: párhuzamos börtönkrónikák*

II. szekció

szekcióvezető: Margócsy István

helye: Történelmi Intézet Könyvtára
– DE, Főépület, 316

Orbán László (Debreceni Egyetem): *Szabad ötletek Kazinczyról*

Szabó Ágnes (Szegedi Tudományegyetem): *Egy szerelmi háromszög négyyszögösítése*

Zentai Mária (Szegedi Tudományegyetem): *„Grófnéd kertészkedjen”. Mindennapok, életvitel, család Berzsényi Dániel és Kazinczy Ferenc levelezésében*

Vita. Szünet

Gerold László (Újvidéki Egyetem): *Sinkó Ervin Kazinczy tanulmánya*

T. Szabó Levente (Babeş-Bolyai Tudományegyetem): *A Kazinczy-kultusz és a modern múzeumi látásmód kialakulása a 19. század közepén*

Kerekasztal-beszélgetés

11.30–12.30, XI. előadóterem

Vezetője: **Dávidházi Péter** (MTA Irodalomtudományi Intézet)

Tagjai: **Borbély Szilárd** (Debreceni Egyetem)

Margócsy István (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

Debreczeni Attila (Debreceni Egyetem)

A jubileumi tudományos konferencia kísérőrendezvényei

Nyelvet öltünk!

a Petőfi Irodalmi Múzeum mozgó kiállítása a Debreceni Egyetem főépülete
előtt 2009. október 16–18. között
(a Debreceni Irodalmi Múzeum szervezésében)

Irodalmi Szalon

kávéház, könyvtár és kiállítás a konferencia ideje alatt az egyetem 3.
emeleti kerengőjén

az Irodalmi Szalon installációját készítette:

Juha Richárd szobrászművész

Turcsányi Béla festőművész

Kazinczy és Debrecen

a Debreceni Irodalmi Múzeum és a Debreceni Egyetem Egyetemi és
Nemzeti Könyvtárának közös kiállítása

Dea Debrecen: Kazinczy és Csokonai

a Debreceni Csokonai Színház dokumentumszínházi előadása

„Páris ítélete”

táncjelenet a Medgyessy Ferenc Gimnázium tánctagozatosainak
előadásában

További közreműködő:

Sziget Könyvesbolt